

runt me aque vsq; ad animam meaz: abissus vallauit me. pelagus operuit caput meuz ꝛc. Et post. Rursum videbo tēplum sanctū tuū ꝛc. Nō ergo deficit sed subleuat. Et primo p̄ eleuationē mentis ad deū. Greg. Mala ista in h̄ mūdo que nos premūt ad deū nos ire cōpellūt. Osee. 6. In tribulatione sua mane cōsurgēt ad me ꝛc. Sc̄do p̄ spūalem cōsolationē. ps. Sc̄dm multitudinē doloz in corde meo cōsolationes tue letificauerūt aiaz meā ꝛc. z. Cor. i. Sicut abundāt passiones xpi in nobis: ita p̄ xpm abundat cōsolatio nostra. ꝛc. Tertio p̄ multiplicatiōē fidelīū: qz tēpore p̄secutionū deus multiplicauit ecclesiā. Exo. i. Quātoq; magis opprimebāt eos tanto magis multiplicabānt ꝛ cre scebant ꝛc. Sic ergo uenit huic eplē. qz isti multas tribulationes passi steterunt fortes. Videamus ergo textum.

CAP.

I.

Paulus et Siluanus et Timotheus ecclesie thessalonicensium in deo patre nostro et domino iesu christo gratia vobis et pax. Gratias agimus deo semper pro omnibus vobis memoria vestri facientes in orationibus nostris sine intermissione: memores operis fidei vestre et laboris et charitatis et sustentie spei domini nostri iesu christi ante deum et patres nostrum. Scientes fratres dilecti a deo electionem vestram quia euangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum: sed et in virtute et in spiritu sancto et in plenitudine multa: sicut scitis quales fuimus in vobis propter vos. Et vos imitatores nostri facti estis et domini excipientes verbum in tribulatione multa cum gaudio spiritus sancti: ita ut facti sitis forma omnibus credentibus in macedonia et in achaia. A vobis. n. diffamatus est sermo domini non solum in macedonia et in achaia: sed et in omni loco fides vestra que est ad deum perfecta est. ita ut non sit nobis necesse quicquam loqui. Ipsi enim de nobis annunciant qualem introitum habuerimus ad vos. et quomodo conuersi estis ad deum a simulacris seruire deo viuo et vero et expectare filium eius de celis quem suscitauit ex mortuis iesus qui eripuit nos ab ira ventura.

Et ideo ap̄ls vult munire hic ecclesiā cōtra tribulationes et primo p̄tra tribulationes p̄ntes. Et hoc in p̄ma eplā. Secūdo p̄tra futuras tēpore anti xpi: et h̄ in secūda. Prima diuiditur in salutationē et epistolārē narrationēz ibi. (Gratias agimus ꝛc.) Itē p̄mo tāgit p̄sonas salutātes. Sc̄do ecclesiā salutataz. Tertio bona optata. Notādum ē autē qz vbi nō delinquim⁹ oēs pares sum⁹. iō qz isti bonis scribit nō facit mētionem de officio suo: sed solū de noīe humilitatis. Sap. 7. Et innumerabilis honestas p̄ man⁹ illius. Et adiūgit duos q̄ eis p̄dicauerūt eū. s. Siluanū q̄ ē syllas et thymotheuz quē circūcidit: vt d̄r. Act. 16. Salutat autēz ecclesiā q̄ ē gregatio fidelīū. Et hoc i deo patre et domino nostro iesu xpo. i. in fide trinitatis et diuinitatis et humanitatis xpi: qz in hoz cognitioe erit nostra beatitudo. Tāgit autē personā patris et filij incarnati in qbus itelligit spirit⁹ sanctus q̄ est nexus amboz. Bona optata sunt grā q̄ ē p̄n-

cipiū oīum bonoz. i. Cor. 15. Gratia dei sum id qd sum. Et pax que ē finis: qz tunc ē pax qm̄ appetitus totaliter pacat. Deinde cū dicit. (Gratias agimus ꝛc.) Incipit epistolāris narratio: et p̄mo cōmēdat eos de p̄terita p̄seuerātia. Secundo monet eos ad bene agendum in futurū. 4. cap. ibi. (Decetero ꝛc.) Itē p̄mo agit gratias vniuersaliter de bonis eoz. Sc̄do ea cōmēorat in sp̄ali ibi. (Scientes fratres ꝛc.) Circa primū duo facit: qz p̄mo pōit gratiaz actionem. Secūdo eius mām ibi. (Memos ꝛc.) Itēz p̄tio p̄ eis gratias agit. Secūdo p̄ eis orat ibi. (Memoriam vestri ꝛc.) Quātum ergo ad primū dicit tria que debent esse in gratiaz actione: primo qz sit ordinata. s. ad deū. Ideo dicit. Gratias agimus deo. ps. Gratia et gloriā dabit dñs. Jac. 1. Nō datū optimū et omne donū p̄fectum desursum ē descendens a patre luminū ꝛc. Itēz assidua: qz semper. Itēz vniuersalis ibi. (Pro omnib⁹ vobis.) ifra. 5. In omnibus gratias agite ꝛc.

Deinde orat p̄ eis dicēs. (Memoriam ꝛc.) Quasi dicat. Quicumq; oro habeo vos in memoria. Ro. 1. Sine intermissione memoriā vestri facio semp in oronib⁹ meis ꝛc.

Deinde cū dicit. (Memos operis ꝛc.) Pōit bona de qbus gratias agit. s. fidem: spēs et charitatē: p̄ Cor. 13. Nūc autē manēt fides spēs charitas tria hec ꝛc. Fidem p̄mitit: qz est substātia sperādaz rez ꝛc. Accedentē enī ad deū opz credere ꝛc. Deb. 11. Nec aut nō est sufficiens nisi habeat operationē et laborē. Et ideo dicit. Operis vestri et laboris. Jac. 2. Fides sine operib⁹ mortua ē. Itē qz qui in la borando p̄pter xpm deficit nihil valz. Luc. 8. Ad tēp⁹ credunt et in tēpore tentationis recedunt. ideo dicit. Operis et laboris. Quasi dicat. Memores fidei vestre operantis et laborantis. Itē charitatis in cuius operibus abundāt. ifra. 4. De charitate fraternitatis ꝛc. Itē spei que facit patienter sustinere aduersa. Ro. 12. Spe gaudētes i tribulatione patientes. Et sustinētē quā spēs facit. Jac. 5. Patientiam iob audistis ꝛc. Spei inq; dñi nostri. i. quā habemus de xpo vel quā xps dedit nobis. i. Pe. 1. Regenerauit nos in spem viuam ꝛc. Nec spēs ē ante deū nō ante oculos hominum. Mat. 6. Attendite ne iusticiā vestrā faciatis corā hominibus ꝛc. Deb. 6. Quā sicut anchorā habemus a se tutam ꝛc. Spēs enī in veteri testamēto nō iduxit ad deū.

Deinde cum dicit. (Scientes fratres ꝛc.) in speciali cōmēorat eozū bona quos primo commendat qz deuote et p̄mptre in seceperunt p̄dicationē nō obstante tribulatione. Secūdo qz p̄pter tribulationē ab ea nō recesserunt in secundo cap. ibi. (Nā ipsi scitis ꝛc.) Itēz p̄ma ps diuidit in duas: qz p̄mo ostēdit qualis fuit ista p̄dicatio. Sc̄do qualē ab eis recepta ibi. (Et vos imitatores. ꝛc.) Circa primum tria facit: qz p̄mo ostēdit qd circa eos sciebat. Sc̄do modū p̄dicationis sue ibi. (Quia euāgelij ꝛc.) Tertio qd ipsi sciebant de ap̄lo ibi. (Sicut scitis ꝛc.) Dicit ḡ. O fratres dilecti a deo: nō solū cōiter inq̄tuz dat esse nāe: sed inq̄tū specialiter ad bona eterna estis vocati. Malach. 1. Jacob dilexi ꝛc. Deutero. 33. Dilexit populos ꝛc. Electionē vestrā. Quasi dicat. Tertitudinaliter cognosco vos eē electos qz hāc electionē nō meruistis: sed a deo estis gratuite electi. Et hoc scio. qz deus dedit mibi magnū argumētū i p̄dicatione. s. qz illi qbus loquor sunt a deo electi. s. qñ de⁹ dat eis vlt mibi grāz copiose predicādi eis.

Consequēter qd d̄r Ecce. 3. Et linguā tuā adherere faciā palato tuo ꝛc. Et iō p̄mo cōmēorat qz virtuose eis p̄dicauit. Sc̄do iducit eoz testimoniū ibi. (Sic scitis ꝛc.) Virtuose qdē. qz nō fuit in sublimitate sermonis. sed in virtute. p̄me Cor. 2. Sermo meus et p̄dicatio mea nō in p̄suasibilibus humane sapiētē verbis: s. onsiōe spūs et vtutis ꝛc. p̄me Cor. 4. Nō enī in sermone ē regnū dei. sed in vtute.

Ad thessalonicenses I.

Ulpote referrri ad affirmatiōē pdicatiōis v' ad modū pre-
dicandi. Si ad p'mū sic p'firmata fuit pdicatio mea vobis
nō argumētis s; v' tute miraculoz. Un' d' Mar. vlti. Dño
cooperāte r' p'monē p'firmāte sequētib' signis. C' Itē in da-
tione spūs sc̄ti. Act. io. Adhuc loquēte petro v'ba hec: ceci-
dit spūs sc̄tus sup oēs q' audiebāt v'bu' r'c. Heb. z. Cōtestāte
deo signis r' portentis r' varijs v'rutib' r' spūs sc̄ti distribu-
tionibus r'c. Et in plenitudine r'c. Et hoc addit ne crederēt
se min' recepisse q̄ indei. Quasi dicat. Spūs sc̄tus nō ē p'fo-
nāz acceptoz: s; in ea plenitudine fuit apud vos sicut apud
iudeos. Act. z. Repleti sunt oēs spū sc̄to r'c. S; si ad z'm sic
v' tute. i. v' tuosam vitā vobis ostēdēs. Act. i. Lepit dñs face-
re r' docere r'c. Et in spū sc̄to. s. suggerēte. Mat. io. Nō estis
vos q' loq'mini r'c. In plenitudine multa. s. q'z istruxi vos de
oib' q' p'rinēt ad fidē necessaria. Inducit at' eoz testimoni-
um ad h' cū dicit. Quia vos scitis r'c. i. q'lia dona r' virtutes
oñidm' in vobis. z. Cor. 5. Spero aut' r' in p'scientijs vestris
manifestos nos esse.

C Deide cū dicit. (Et vos imitatores r'c.) oñdit quō pdica-
tionē suā v' tuose receperūt: nec pp' tribulatiōes recesserūt.
Et p'mo ostēdit eoz v' tute in h' q' alios imitati sunt. Sc̄do
q' alyis se imitabiles p'stiterūt. C' Ita vt facti sitis r'c. Cir-
ca p'mū duo facit: q'z p'io oñdit quos sunt imitati. Sc̄do in
q'b' sunt imitati ibi. (Excipiētes r'c.) Circa p'imum dicit
q' imitati sūt eos quos debuerūt. s. platos. Et iō dicit. Imita-
tores vos facti r'c. philipp. 3. Imitatores mei estote fra-
tres r'c. S; imitati sunt nō in eo in quo deliquim' sicut ho-
mines: s; in quo imitamur x'p'z. Un' r' d' p' Corin. 4. Dixi
imitatores mei estote sicut r' ego x'pi. i. in quo imitat' sum
x'p'z. s. in patiētia tribulatiōis. Mat. 16. Si q's vult post me
venire abneget semetip's r' tollat crucē suā r' seq'tur me r'c.
p' Pe. z. X'p's passus p' nobis vobis reliquēs exēplū vt se-
quamini vestigia ei' r'c. Et iō dicit. In multis tribulatiōi-
bus. i. q'nis multa tribulatio imineret pp' v'bu': tñ illud ac-
cepistis cū gaudio. Jac. i. De gaudijs existimate frēs mei
cū in tentatiōes varias icideritis r'c. Act. 5. Ibat apli gau-
dentes a cōspectu cōcily: qm' digni habiti sunt p' noie iesu
cōtumeliā pati r'c. C' Lū gaudio spūs sancti. Nō alio quo-
cunq; q' est amor dei: q' facit gaudiū patiētibus pp' x'pm qz
amāt cū. Lan. 8. Si dederit hō oēs subam dom' sue p' vile
crione q'si nihil dispiciet eaz. C' Et sic estis imitatores n'ri
q' s. alyis estis imitabiles. Un' dicit. Ita vt r' facti sitis r'c.
Circa q'd tria facit: q'z p'mo oñdit eos eē imitabiles. Sc̄do
quō eoz fama divulgata ē ibi. (Vobis. n. diffamat' ē r'c.)
Tertio quō ab oib' laudabātur populis ibi. (Ipsi. n. annu-
ciāt r'c.) Dicit g. Ita perfecte nos imitati estis vt sitis facti
forma. i. exēplū vite nō solū in terra v'ra: s; in alyis. Mat. 5.
Sic luceat lux v'ra corā hoib' vt videāt opera v'ra r'c. S; z
credētib' forma facti estis q'b' fides v'ra innotuit. Ad q'd bo-
nitas v'ra accessit. Vobis. n. diffamat' ē p'mo dñi. i. pdicādi
dñm. i. v'ra fama diffusa ē nō nō in macedonia r' achaia q'
sūt vobis vicine. s; fides v'ra ad deū p'fecta. i. quā deus ac-
ceptat r' cōiungit vos deo. q' ēt ē in oī loco divulgata. Ro.
i. Fides v'ra annūciat in vniuerso mūdo r'c. Et signū hui'
est: qz nō ē necesse r'c. Boni enī pdicatoris ē bona alioz in
exēplū adducere. z. Corin. 9. Vestra enīz emulatio prouo-
cavit plurimos.

C Deide cū dicit. (Ipsi. n. r'c.) ponit eoz laudes q' ab alyis
laudabānt qz de vobis annūciant r'c. puer. vlt. Laudent
illā in portis opera ei' r'c. Laudāt aut' in vobis meā pdica-
tionē r' v'ram quersionē. Annūciant g' qlē itroitu' habueri-
mus ad vos: qz cū magna difficultate r' in tribulatiōibus.
Laudāt etiā v' v'ram cōuersionem. Et ostendit quō a quo
r' ad quid cōuersi sunt. Quo ad p'imum dicit. Et quomodo
cōuersi estis ad deū. i. q'z faciliter r' p'fecte. Jobel. z. Cōuer-

tissimi ad me in toto corde v'ro r'c. Ecclesi. 5. Ne tardes cō-
uerti ad dñm r' ne differas de die in diē r'c. Quo ad z'm di-
cit. A simulacris. p'me Cor. 12. Scitis qm' cū gentes essetis
ad simulacra muta pur' ducebamini eūtes r'c. Quo ad 3'm
dicit seruire deo. s. seruitute latrerie: nō creature. s; deo. Lon-
tra q'd d' Ro. i. Seruierūt creature potius q' creatori r'c.
Et dicit. Viuo vt excludat ydolatrie cultum: quia ydola-
tre colebant quosdā mortuos: quoz aias dixerūt deifica-
tas: sicut Romulum r' Herculez. Et ideo dicit. viuo. Deu-
tero. 32. Viuo ego in eternum r'c. Item quia platonici pu-
tabant quasdam substantias separatas deos esse participa-
tione. Dicitur vero non participatione diuine nature. sed
quia seruiētes sunt remunerandi: ideo quia sic estis re-
stat vt remuneratiōē expectetis. Un' dicit. Et expectare
filium eius: scilicet dei de celis descendentes. Luce. 12. Et
vos similes hominibus expectantibus dominum suum
quando reuertatur a nuptijs r'c. Esa. 30. Beati omnes qui
expectant eum r'c. Illi autem sunt qui sunt lumbis precin-
cti. Duo autem expectamus: scilicet resurrectionem: vt sci-
licet ei conformemur. Unde dicit. Quēz suscitauit ex mor-
tuis iesum. Romanoz. 8. Qui suscitauit iesum christus
a mortuis viuificabit r' mortalia corpora v'stra r'c. philip-
pen. 3. Reformabit corpus humilitatis nostre configura-
tum corpori claritatis sue r'c. Item liberari a pena futura
que imminet reis. A causa autem pene. scilicet a peccato li-
beramur per x'p'z. Unde dicit. Qui eripuit vos r'c. Apoc. 6.
Abscōdite vos a facie sedētis sup thronū r' ab ira agni r'c.
Ab hac ira nullus pōt nos liberare nisi christus. Mat. 3.
Quis demonstrabit vobis fugere a ventura ira?

CAP.

II.

N Am ipsi scitis fratres introitu' no-
strum ad vos: quia non inanis fuit
sed ante passi multa r' contumelijs
affecti sicut scitis in philippis fidu-
ciam habuimus in deo nostro lo-
qui ad vos euangelium dei multa sollicitudi-
ne. Exhortatio enim nostra non de errore neq;
de immundicia: neq; in dolo: sed sicut probati
sumus a deo vt crederetur nobis euangelium
ita loquimur: non quasi hominibus placentes
sed deo qui probat corda nostra. Neq; enim ali-
quando fuimus in sermone adulationis sicut
scitis neq; in occasione auaricie: deus testis est
nec querentes ab hominibus gloriaz neq; a vo-
bis: neq; ab alijs: cum possemus vobis oneri
esse vt christi apostoli. Sed facti sumus partiu-
li in medio v' v'rum tanquam si nutrix foueat
filios suos: ita desiderantes vos cupide: vole-
bamus tradere vobis non solum euangelium
dei: sed etiam animas nostras quoniam charis-
simi nobis facti estis. Ab amore enī facti estis
fratres laboris nostri r' fatigationis nocte et
die operantes: ne quem v' v'rum grauaremus
predicauimus in vobis euangelium dei. Vos
testes estis r' deus q'z sancte r' iuste r' sine que-
rela vobis qui credidistis affuimus sicut scitis
qualiter vniūqueq; v' v'rum sicut pater filios suos
deprecantes vos r' consolantes. testificati su-